

Criteris per al disseny i la redacció d'enunciats de les proves d'avaluació final (PAF) virtuals

Introducció

El projecte **Virtualització de l'avaluació** té com a objectiu dur a terme tots els processos d'avaluació de manera virtual, aplicant les estratègies de la identitat i l'autoria¹ de l'estudiant.

La virtualització completa de les proves d'avaluació final (PAF) suposa un canvi d'escenari i fa necessari oferir un tipus de proves que permetin avaluar l'aprenentatge de l'estudiant, mantenint la proporcionalitat i garantint al màxim el rigor i la seguretat.

En aquest document es proposen un seguit de recomanacions per aplicar a l'hora de concebre i redactar els enunciats de les proves d'avaluació final (PAF).

Criteris que s'han d'aplicar

Mantenir la qualitat, l'efectivitat i la seguretat de les PAF virtuals i, a la vegada, garantir unes condicions de realització tan equànimes, transparents i favorables per als nostres estudiants com sigui possible, requereix aplicar uns criteris generals que cal tenir en compte en tot moment:

#correspondència

Que la prova sigui coherent amb la tipologia d'activitats i continguts treballats al llarg de l'assignatura.

#claretat

Que tot el que es demana a l'estudiant que faci estigui expressat de forma clara, amb una redacció plana i breu, amb màxima concreció i sense ambigüitats.

¹ Les estratègies d'identitat i autoria són un conjunt d'accions que es recomana aplicar al llarg de l'avaluació contínua i final de les assignatures, de manera que, a partir del disseny de les activitats i el procés avaluatiu es verifiqui l'autoria i/o identitat de l'estudiant. Així doncs, a través de l'aplicació d'aquestes estratègies podem validar que les evidències estan elaborades per l'estudiant (autoria), i/o que l'estudiant que lliura les evidències és qui diu ser (identitat).

#simplicitat

No proposar proves complexes. Sovint preguntant de manera directa i senzilla podem avaluar millor, i diverses qüestions alhora.

#proporcionalitat

Que el nivell d'exigència estigui en consonància amb el que volem mesurar i el pes que tindrà la prova en l'avaluació de l'estudiant. Cal tenir en compte que habitualment hi ha altres sistemes d'avaluació (avaluació contínua, AC) que contribueixen a la nota final.

#adequació al medi

Que se li demanin coses que pugui fer en les condicions de què disposa i que li exigim. Una prova és un exercici, una activitat que ha de resoldre l'estudiant.

Però, com apliquem aquests criteris a l'hora d'elaborar els enunciats de les PAF virtuals?

1. Elaborant proves d'avaluació orientades a l'aplicació del coneixement

Tenint en compte que l'estudiant té més oportunitats de disposar de materials i fonts d'informació diversos, es recomana que les proves finals s'orientin no tant a la reproducció del coneixement teòric, sinó més aviat a l'assoliment competencial o la demostració d'execucions. Conceptualitzar proves d'avaluació que permetin evidenciar competències d'una manera activa garanteix la coherència amb el disseny de les assignatures i els programes.

A continuació hi ha alguns exemples de tipus de proves que es poden fer.

TIPUS	DESCRIPCIÓ
Resolució/anàlisi de casos	Descripció contextualitzada d'una situació basada en fets reals que demana una o més respostes o bé serveix com a punt de partida per a l'anàlisi, la reflexió o la discussió.
Comparació de dades, contextos, fets o marcs teòrics	Treball comparatiu o d'anàlisi de diferents tipus d'informació: dades, imatges, continguts teòrics, teories de coneixement o enfocaments de recerca, entre d'altres.

Anàlisi crítica	Realització de tasques que demostrin que l'estudiant comprèn un contingut o tema i és capaç d'extreure'n conclusions i contrastar-les, o bé prendre una posició o decisió argumentada sobre el tema analitzat, entre d'altres.
Resolució d'un problema	Definició d'un problema o una situació davant del qual els estudiants han d'integrar coneixements, habilitats i actituds per resoldre'l o aportar possibles vies de solució.
Proves d'assaig	Plantejament de preguntes de certa amplitud en què es valora que l'estudiant elabori respostes d'acord amb el raonament propi, la seva creativitat i el seu esperit crític.
Síntesi o resum	Presentació de les idees o els aspectes clau d'un recurs o una temàtica. Implica aplicar procediments, regles o principis adequats per sintetitzar informació.
Fonamentació teòrica o empírica	Prova que implica desenvolupar, de manera sistemàtica i raonada, el conjunt d'idees, conceptes, nocions, postulats, enfocaments, problemàtiques o bases empíriques que emmarquen i sostenen el treball fet. Comprèn oferir informació teòrica o empírica de la perspectiva assumida per l'autor, a partir de la qual interpreta l'elaboració del seu treball.
Proves objectives	Proves que permeten valorar tant els coneixements dels estudiants com l'adquisició de determinades habilitats, mitjançant la formulació de preguntes que poden tenir formes diferents, com ara obertes, de classificació, d'ordenació o jerarquització, de resposta múltiple, de relació o correspondència, d'identificació, etc.

2. Considerant que la durada de la PAF virtual és limitada

Es recomana estimar la dedicació que pot suposar a l'estudiant la realització de les tasques que pot comportar a fi de poder resoldre la prova a temps. Algunes d'aquestes tasques són, per exemple:

- Fer una lectura comprensiva de l'enunciat de la prova:* què es demana, en quin format, en quines condicions, com s'ha de lliurar. Es tracta d'un temps clau que l'estudiant necessita per situar-se.

- b) *Plantejar un dubte o comunicar una incidència.* Es preveu en pocs casos, però cal preveure'n.
- c) *Prendre decisions sobre l'ordre de resolució* de les diverses preguntes, casos o exercicis. Organitzar mentalment el temps de què es disposa i prioritzar.
- d) *Fer una llista d'idees, fer un esquema,* posar en relació conceptes, organitzar les dades a l'abast per tal de poder donar resposta a les qüestions que es plantegen.
- e) *Consultar apunts, materials i recursos,* en format digital o en paper. En cas que es permeti fer servir fonts d'informació durant la prova final, l'ús d'aquestes fonts ha de ser de suport i per fer consultes puntuals. En cap cas l'activitat hauria de consistir a recuperar parts d'activitats o dels continguts.
- f) *Desenvolupar* un text, respondre les preguntes, resoldre els exercicis o les operacions requerides.
- g) *Comprovar* el resultat final, fer una lectura global, repassar les operacions.
- h) *Lliurar* la prova.